

הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים

עין משפט
נר מצוה

ה א מיי פ"ה מה' לני
ה מקדש הלוי:
ו ב ג מיי פ"ט מה'
נדרים הלוי טו"ש
י"ד ס"י ר"ז ט"ו ב:

הגהות הב"ח
(א) משנה שאיני טועם:

פירוש הרא"ש

דיקולא רבה וחפיה
בופרא. לקח סל גדול
ותפחו צופת: ליביל לי
מ"ה. ימרו: בדיקולא
דאמך ובקריני דאמך.
דאמך אמך מוקדת לפני
ואמך מוכרי: תרמי לי
נבלא. תמוג לי הכוס:
תועה אחת בה. שמתין
נשומין והולין אחר
משכב זכור: ובל"ז יש בה.
נעמה עליו בלאה מנוה על
המה: כסום יבכמו את
ראשיהם. כסומת היה
שלאו על זה כלל עיקרו
של זה ובכ"ז איירי ממכבי
בקהל ויון לא ימו כל
כסן מכלל דרך לאו כלל
כסן איירי ועוד דבישא
מכיו ורשעם לא יגלו
והיינו בשאר כהנים: קרא
קרקואי. לנעין של אמו
מקום: ובדלעת הרמוצה.
לדעת העמונה ברמך כל
לדעת העמונה ברמך קרא
לדעת העמונה ברמך קרא
לדעת הרמוצה: בלאים
עם הרמוצה. אלמא מין
כפי עלמו הנקרא כל על
שם שמתחו המינין גינלון
לנעין ברמך אל שר
מני לנעין אל שר נקלאים
ק"אפי' אם טומנין אותן
ברמך: (מתני') שכבר
ידד לקדשה קודם שידד
לאילפם. שמשלן אמו
קלת מחילה קודם שמתענין
אותו באילפם: מן היווד
באילפם מותר ביודד
לקדשה. כי היווד לקדשה
אין דרך לתמו באילפם
יש מפשע אפי' אם
אחר קדמתו באילפם
שירד לקדשה תחלה כי
מי היווד לאילפם משמע
שמתחיל ירמחו לאילפם:
מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם. אפי'
הנעשה בקדשה משמע
שנגמר בקדשה: מותר
בנעשה בקדשה. אפילו ירד
לאילפם תחלה:

דיקולא רבה. סל גדול: חפיה צופת. טח אמו צופת כדי
שלא ילאו החטים מתוך נקבי הסל: וסחפיה על רישיה. הפכו על
ראשו: ליביל לי מר. ימרו: חטים דרשינא. שהלוייתך. ולבדיחותא
קאמר: נקדוה דאמך. שירקד אצ"ך לפני כשאשמה: ונקיקני
דאמך. שתהא אמך מוקקרת ומזמרת:
מאי סועבה. דכתיב גבי משכב זכור:
נעלא. כלי קסו: תועה אשה זה.
שמניח משכבי קסו והולך אלל זכר:
מאי סבל. דכתיב גבי אשה הנרבעת
לבהמה: סבלין יש זה. בתמיה:
מאי שיא. הוה איה מלווה ציאות.
כלומר הילך מנחת בן מינה לילך
אלל הבהמה: זו מה היא. לשון ספק
שאין ידוע ממני היא מתעצבת:
ספורסא יחידסא. תספורת נאה:
כז עקרו של זה. נמלכס היה שלל
יעלה אחד מן השערות על חזיריו:
קרקואי. על שם מקומן: דלעס
ארמיס היא דלעס המלריס. כלומר
זו היא דלעס המלריס: והיא ללאים
עם הרמוצה. אלמא לאו טמונה
ברמך קאמר אלל מין דלעס היא
שנקררת מנוה: מתני' הנודר
ממעשה קדשה אינו אסור אלא
במעשה רחמא. מפרש צירושלמי
אזוהו מעשה רחמא כגון חילקא
טרגיין וטקני סלת ואורו זרדי וערסן
והיינו דקאמר אינו אסור אלל
ממעשה רחמא ונקררת רחמא על
שם שרין לרמיה ולבשל הרבה:
גב' שגבר ירד לקדשה קודם שירד
לאילפם. כך היה דרכן במעשה אילפם
שהיו מרמיחין אותו בקדשה רמיחיה
לקדשה. קמי' דלא ימיהו כל שטרמיחו
אותו רמיחיה קלה כמו שירד לאילפם
יורד לאילפם מיקרי מפני שהוא מוכן
לקדש אפי' שעדיין לא ירד קמי' ללא.
לכן נראה צעני: מן הנעשה בקדשה
מותר בנעשה באילפם. משום דנעשה
גמר עשיה משמע ומשום הכי מותר
בנעשה באילפם אף על פי שכבר
ירד לקדשה משום דמ"מ גמר עשייתו
לא היה בקדשה: מן הנעשה
באילפם מותר בנעשה בקדשה.
כלומר אף על פי שאמר מכן הוירדו
באילפם שרי כיון דגמר עשייתו
בקדשה היה. כך נראה צעני:
הנודר מן היווד לתגור אינו אסור
אלא צפת. דקתס יורד לתגור
משמע פת. ואם אמר כל מעשה
תגור עלי אסור בכל הנעשה בתגור:
מתני'

עלי אסור בכל הנעשים בתגור:
מתני'

דכלל גריוה דבעינא. בלחיה מדה שארצה לקח: חפיה כופרא.
זיפתו מבחון כדי שיחזיק החטים: ליביל לי. ימור לי: דרשינא כד.
כלומר שאתה חייב לי: שפינא חמרא נקדוה דאמך. שאצ"ך
ירקד: ובקיקני דאמך. בזמיתגה שאמך תמוג לי הכוס: מאי
סועבה. עשו שניהם: תרמי לי
נעלא. תמוג לי הכוס כמו אנטל:
תועה אשה זה. כלומר שמניח את
אשמו על היתר ותפס וזו של זנות:
(א) כי עניינא קמא. תיתי דביתי מירמי
לי ולדידיה א"ל קוס רקוד לי: [מאי
סבל. דכתיב] ואשה לא תעמוד לפני
קפרא לברתיה דרבי למחר שתניא חמרא
בריקודא דאמך ובקורקני דאמך בן אלעשה
חתניה דרבי הוה ועשיר גדול הוה אומניה
לבי הילולא דרבי שמעון ברבי א"ל בר
קפרא לרבי מאי יתועבה כל דא"ל רבי דהכין
הוא תועבה פרכה בר קפרא א"ל פרשיה
את א"ל תיתי דביתי תירמי לי נמלא אתת
רמיא ליה א"ל לר' קום רקוד לי דאימר לך
הכי אמר רחמנא תועבה תועה אתה בה
לכסא אחרינא (א) א"ל מאי תבא א"ל כי עניינא
קדמאה א"ל עיביד לי דאומר לך עבד אמר
ליה תבל הוא תבלין יש בה מי שניא הדא
ביאה מן כולהון ביאות אמר ליה ומאי
צוימה אמר ליה עיביד כי עניינא קדמאה
עבד ואמר ליה (א) זו מה היא לא יביל בן
אלעשה למיסבל קם ונפק הוא ואינתתיה
מתמן מאי בן אלעשה דתניא (א) לא לחנם
פירד בן אלעשה את מעותיו אלא להראות
בהן תספורת של כ"ג דכתיב יכסום יכסמו
את ראשיהם תנא כעין לוליינית מאי לוליינית
אמר רבא ראשו של זה בצד עיקרו של זה
והיינו תספורת של כהן גדול: ובדלעת
הרמוצה: מאי דלעת הרמוצה אמר שמואל
קרא קרקואי רב אשי אמר דלעת הטמונה
ברמך איתביה רבינא לרב אשי (א) רבי נחמיה
אומר דלעת ארמית היא דלעת המצרות
כלאים עם היונית כלאים עם הרמוצה תיובתא:
מתני' (א) הנודר ממעשה קדשה אין אסור
אלא ממעשה רחמא אמר קונם היווד
לקדשה (א) שאני טועם אסור בכל הנעשה
בקדשה: גב' תניא (א) הנודר מן היווד לקדשה
אסור ביודד לאילפם שכבר ירד לקדשה
קודם שיווד לאילפם מן היווד לאילפם מותר
ביודד לקדשה מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם מן הנעשה באילפם מותר
בנעשה בקדשה: הנודר מן היווד לתגור אין
אסור אלא בפת ואם אמר כל מעשה תגור
מתני'

תוספות
בקדשה אסור ביודד לאילפם. אחר שירד לקדשה יורד לקדשה משמע שירד תחלה לקדשה: מן היווד
לאילפם מותר ביודד לקדשה. מחילה אפי' שנגמר באילפם דיווד לעולם משמע על שם תחלה ירמחו
ולא על שם סופו: מן הנעשה בקדשה. משמע העמר הלך מוסר היווד לקדשה תחלה ונגמר באילפם:
מן היווד לתגור אינו אסור אלא בפת. ללא אוקרי יורד בתגור אלא פת בלבד: כל מעשה תגור עלי
אסור בכל הנעשה בתגור. י"ע דמשמע דהחילוק בין יורד למעשה ואמאי תנא כל מעשה איך בירשא לימי
כל יורד:

דכתיב ירמחו ליה למה למינות
א"ל (א) וימות לו:
סאדרין כ"ג. (א) כלאים
פיא מ"ה ובמשה דכלאים
למה ועין אישע בר"ש פ"א
לכלאים מיי מנה שפיא
בשם ירושלמי וספחא כלן
סגויה דהכא ר' נתניה
אומר דלעת מלחיה כללס
עם הרמוצה חיובתא,
(ד) [פליאה כי כלל המשה
היה כבר עשיה במשה
לדעיל מט. ועל כרחק
טעות אחרימי במשה
לדעיל והעיקר משה
מזמיר הלא וכן נראה ממוך
פירוש הר"ן או דלמא מתני
ומלא גמי' נדפס הלא
נעוה אלל שכל דברים
הלא הווד ממעשה קדשה
וכי עד בכל היעשה
קבדיה פסקא הוא בים
שטיי פירשי רש"י בתמיה
לדעיל מט. ומה שפירשי
הלא בתמוין אחר לין
פניס, (א) [ומפספס פ"ג
ע"ש, (א) וזיל אחר ד"ה
מאי תבלין, (א) ויקרא י"ט,
(א) וזיל לפני ד"ה
מספורת, (א) זיל אפר
יעני', (א) פ"ו י"ב].

תורה אור השלם
1. ואיש אשר ישכב את
זכר אשה
תועבה עשו שפדים מות
ימיתו וימיתם בהם:
2. ובכל בהמה לא תתן
שבבךך לטמאה לפי
ואשה לא תעמול לפני
בהמה לרבעה תבל
הוא:
3. ערות אשה ובתה לא
תגלה את בת בנה ואת
בת בתה לא תחל ללנות
ערוהה שארה הנה ומה
הוא:
4. וראשם לא יגלוהו
ופער לא ישלחו כסום
יקסמו את ראשיהם:
ויחזקאל מד כ

מוסר רש"י
זו מה היא. לנעין
ספק (יבמות לו). בן
אלעשה. תמוג של רבי
היה ומן ממון ולמנו לי
אותה תספורת (סנהדרין
כ"ב). כסום יכסמו את
ראשיהם. כסומת הו
ספורין שבנות. ראש של
זה לנד עיקרו של זה. כך
שמעתי משמו של ר' מנחם
ז"ל וימת לפשו לנעין
מת דבר אשה. לא נזית
ראש ולא גידול שער אלא
מנהיה שיה אמול"ר בעני'
(ויחזקאל מד כ). לאילפם.
קערה (ביצה ד"ב).

באבך ובקורקני דאמך. כמו מקדשים טרפי"י: תועה אחת בה. שמתין נשומין והולין אמו משכב זכור:
תבלין יש. בנראה זו משניה הלא בראה מכל ציאות: קרי קרקואי. ילועין על אמו מלל שאני בכלל
נעשיל: דלעת הרמוצה ברמך. אינו בכלל נעשיל: בלאים. מכלל דהרמוצה לא הוה טמונה ברמך אלל על
שם מקום הוא: הנודר ממעשה קדשה אינו אסור אלא במעשה רחמא. דבר שנגמר בקדשה ואין אסור
באילפם אסור בכל המעשה בקדשה ואפילו גמרו באילפם: תנא הנודר מן היווד